

24 май - Ден на българската просвета и култура и на славянската писменост

На 24 май в България се чества празникът на просветата, културата и създаването на славянската писменост от светите братя Кирил и Методий през IX век.

Първите известни свидетелства за празника са открити в арменски летопис от 1813 г., където се споменава за честване на светите братя през 1803 г. в Шумен. За първи път през 1851 г. в епархийското училище „Св. св. Кирил и Методий“ в гр. Пловдив по инициатива на Найден Геров се организира празник на Кирил и Методий - създателите на глаголицата.

През 1892 г. Стоян Михайловски написва текста на училищния химн „Върви, народе възродени“. Панайот Пипков създава на 11.05.1900 г. музиката на химна.

В края на XX в. създателите на глаголицата - солунските братя св. св. Кирил и Методий, са обявени от папата за „покровители на Европа“. Кирилицата, която се използва от общо 12 държави като официална азбука, е опростен вариант на глаголицата. В наши дни 24 май се отбелязва в много държави - Руската федерация, Украйна, Беларус, бившата югославска република Македония, Сърбия, Черна гора, Чешката република, Словакия, Румъния и други. Иначе казано, за над 300 милиона души кирилицата е прозорец към света.

От 1 януари 2007 г. с приемането на България в Европейския съюз кирилицата става една от трите официални азбуки на Общността наред с латинската и гръцката.

Културата като икономически сектор¹

25 667 студенти² (10.6% от всички студенти през учебната 2016/2017 година)

5 887 дипломирани във висшето образование² (10.0% от дипломираните висшисти през 2016 година)

25 260 наети лица със средна брутна годишна работна заплата

11 632 лева³

От тях **13 873** жени със средна брутна годишна работна заплата

10 675 лева³

3 500 нефинансови предприятия с оборот **1 219 913** хил. лева³

162 475 хил. лв. - разходи за придобиване на дълготрайни материални активи³

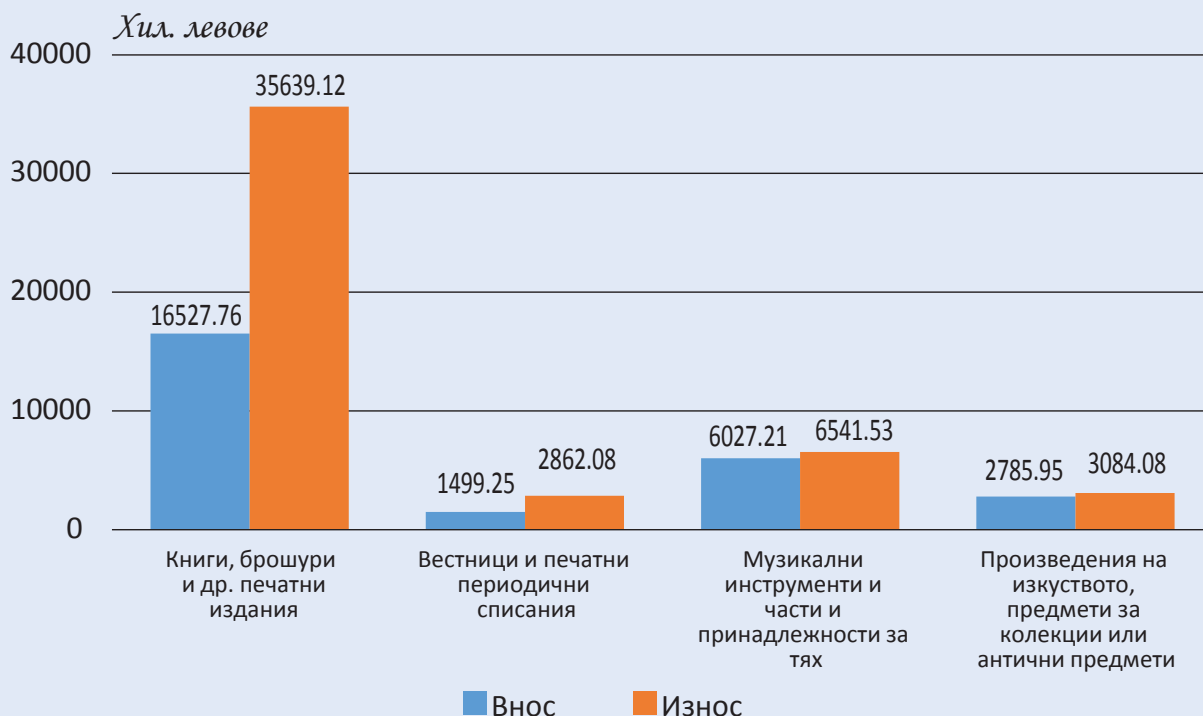
896 млн. лв. БДС⁴, или **1.01%** от БВП³

Внос - **26 840** хил. лева⁵

Износ - **48 127** хил. лева⁵

Внос и износ на някои стоки за културата и изкуството през 2016 година

¹ Данните се отнасят за икономически дейности с код 58 „Издателска дейност“, 59 „Производство на филми и телевизионни предавания, звукозаписване и издаване на музика“, 60 „Радио- и телевизионна дейност“, 90 „Артистична и творческа дейност“, 91 „Други дейности в областта на културата“ (библиотеки, архиви, музеи и други), КИД - 2008.

² Включени са студентите от следните тесни области на образованието съгласно КОО - 2008: Изкуства, Хуманитарни науки, Журналистика и Архитектура.

³ Данните са за 2015 година.

⁴ Брутна добавена стойност, експертна оценка на базата на работни таблици.

⁵ Данните са предварителни и се отнасят за следните кодове на КН: 4901 „Книги, брошури и подобни печатни издания, дори на отделни листове“ (с изключение на периодични издания и публикации, предназначени изключително за рекламна цел); 4902 „Вестници и печатни периодични издания, дори илюстрирани или съдържащи рекламни материали“; 92 „Музикални инструменти; части и принадлежности за тези инструменти“; 97 „Произведения на изкуството, предмети за колекции или антични предмети“.

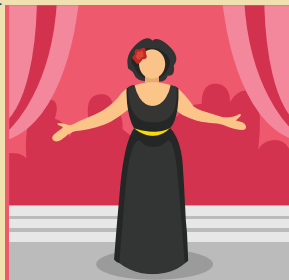

Разходи за култура¹ средно на домакинство през 2016 година

За книги, вестници и списания - 37 лева

За кино, представления на живо, музеи и други - 16 лева

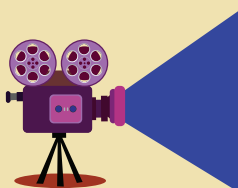

От лицата, използващи интернет за лични цели², през 2016 г.:

- 68.0% четат вестници, списания и новини онлайн
- 35.1% публикуват лично творчество в интернет
- 8.7% поръчват книги, списания и вестници онлайн
- 6.4% поръчват филми и музика по интернет
- 14.5% купуват билети за различни събития по интернет
- 20.0% използват интернет с цел обучение

Участие в културни мероприятия и дейности³ през последните 12 месеца

Посещения на кинопрожекции - 21.9% от лицата на 16 и повече години (1 331 хил. лица)

Посещения на представления на живо (театър, опера, балет, концерти и други) - 19.5% (1 183 хил. лица)

Посещения на културни обекти (исторически и археологически паметници, музеи, художествени галерии и други) - 14.7% (893 хил. лица)

¹ Изследване на домакинските бюджети.

² Изследване за използването на информационно-комуникационните технологии (ИКТ) от домакинствата и лицата през 2016 година.

³ Изследване „Статистика на доходите и условията на живот“, модул 2015 „Социален живот и материални лишения“.

Най-посещавани музеи в България през 2016 година

Регионален исторически музей - гр. Велико Търново

Национален исторически музей - гр. София

Национална галерия - гр. София

Дирекция на музеите - гр. Копривщица

Исторически музей - гр. Каварна

Културно-исторически обекти в България, включени в Списъка на културно-историческото наследство на ЮНЕСКО

Боянска църква

Ивановски скални църкви

Мадарски конник

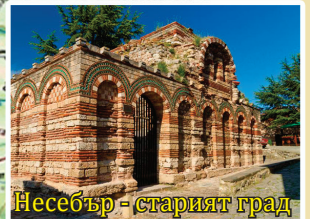
Тракийска гробница, с. Свещари

Рилски манастир

Казанлъшка тракийска гробница

Несебър - старият град